

# Lázadás a kontár és elvtársi tanácsadók ellen

**A botrányok miatt a komoly szakmai vállalkozások szabályozást, átláthatóságot és minőségi vizsgáztatást sürgetnek**

Minősítési vizsgához, az elvégzett munka színvonalának folyamatos méréséhez s a teljes átláthatósághoz kötné a tanácsadói tevékenységet a Vezetési Tanácsadók Magyarországi Szövetsége, amely az utóbbi hónapokban kibombant tanácsadói szerződések körüli botrányok nyomán egy szakmai kamara jellegű önszabályozással vetne véget a kóklerek és a korrupció terjedésének. Véleményük szerint a visszaélések megrendítették az egész piacot, amely megérett a szabályozásra.

■ SZABÓ ANNA



zott, s a VTMSZ tagjaira kivétel nélkül vonatkozó – etikai normáknak az elfogadásával és betartásával, amely minden tisztességes tanácsadó számára alapelv.

– Mindez a szakma megtisztulását és egyfajta önszabályozást eredményezne – véli Csákvári Péter, a VTMSZ elnöke és Torma Kálmán, a szervezet etikai bizottságának vezetője, akik szerint az átláthatóság és a mérhetőség vezérelvét szem előtt tartva lehetne új alapokra helyezni a tanácsadói piac működését. A több száz tagot, illetve vállalatot magában foglaló, két évtizedes múltú visszatekintő szervezet álláspontja szerint az utóbbi idők botrányai miatt a szakma helyzete minden szempontból megérett a szabályozás újragondolására. Mindez a tisztességes tanácsadók becsületének helyreállításával járna, egyben a tisztességtelen úton megbízást elnyerőket végleg távol tarthatná a piactól.

A BKV-s szerződések kapcsán a VTMSZ – öt másik szakmai szervezettel együtt – közleményben már korábban követelte a megbízások nyilvánosságra hozatalát, s a nem tisztességes, illetve kontár szolgáltatók azonosítását, ám tiltakozásuk ellenére az állami szervek tanácsadói megbízásainak jelentős része továbbra is az udvari beszállítókhöz került. A szervezet most olyan kamarai rendszert sürget, amely a tanácsadók minősítési vizsgához, a tevékenység színvonalának méréséhez, s a közpénzes megbízások esetén a teljes átláthatósághoz kötné a tagságot. A szabályozás együtt járna azoknak a külföldön széles körben alkalma-

– Nehéz meghúzni az etikai határvonalat a közszféra és a magán-szféra átjárhatóságának kérdésében – reagált lapunk azon kérdésére, miszerint etikus-e, hogy egy magáncégtől az államigazgatásba frissen érkezett magas rangú tisztviselők később kizárólag volt vállalatuknak juttatnak megbízásokat. A szakember szerint kétségtelen, hogy aki megjárta a közigazgatást, egyszersmind a magán-szférában is dolgozott, tanácsadóként olyan piacképes tudással rendelkezik, amely jól hasznosítható. A visszaélések és összefonódások egyetlen ellenszere a transzparencia és a versenyegyenlőség, valamint az egyes közbeszerzések értékelési szempontjainak nyilvánossága.

– A multinacionális nagyvállalatok is sokszor veszik igénybe a tanácsadók szolgáltatásait: ekkor olyan listát állítanak fel, amely alapján az üzleti tanácsadás szűrési feltételeit saját maguk számára is rögzítik – hangsúlyozta Torma Kálmán, aki szerint hasonló elvi alapok a közszférában is lefektethetők, így azonnal ki lehetne szűrni a referencia nélküli, szinte csak a megbízás időtartamára létrehozott „tanácsadói” cégeket. Rámutatott: a kontár munka ellen hat az a minősítési vizsgarendszer – a Certified Management Consultant (CMC) cím – is, amely nemzetközi normákhoz igazodva ad tám-

pontot a megbízott szakmai képességei felől. A VTMSZ etikai bizottságának vezetője szerint az egészségügyi, mérnöki, jogász- és adótanácsadó kamarák mintájára létrehozott tanácsadói szakmai szervezet már a tagfelvételt is egy szigorú, független minősítővizsgálathoz kötné, amelyet a tanácsadói működés során egybekötne a teljesítmények mérésével.

– Nem biztos, hogy a tagság kötelező lenne, mint egyes nyugat-európai országokban, de bizonyosan rangot adna a belépőnek – fűzte hozzá Torma, aki szerint a regisztráció létrehozása jelentősen emelné a szakma tekintélyét, amelyet a mostani botrányok alaposan megkérdőjeleztek.

Hozzátette: a VTMSZ hosszú távú törekvése egy hivataskamara létrehozása, amely a szakmát érintő jogszabályok megalkotásakor is véleményt formálna, így a törvényhozás lényegében a szakmát használná fel arra, hogy az önszabályozási feltételeket létrehozza. A közigazgatásból érkező megbízások legnagyobb problémájának azt nevezte, hogy az üzleti szférával összehasonlítva, itt nincsenek a piac által szabályozott tájékoztatósi pontok a tanácsadói munka hasznosságára, értékeire, minőségére. A magán-szférában a tanácsadói munkák ár-érték arányát a piac alakítja ki – ez a közszféra megrendelési-

nél megfelelő értékelési szempontok hiányában nehezekebben működik.

– A magánszférában hamar tönkremegy az a tanácsadó, aki nem teljesít megfelelően. Ugyanez a felelősség nem mindig érvényesül az állami megrendelések esetében – fogalmazott a szakember.

Általános problémáknak mindkét vezető az államigazgatás kompetencia- és kapacitáshiányát említette, valamint azt, hogy minisztériumonként jelentősen eltérnek a teljesítés feltételei. – Éppen ezért rövid távon nem lehet megszüntetni a külső tanácsadók megbízásait, ám a szűrési módszereken igenis lehet változtatni – vette át a szót Csákvári. Véleménye szerint csak így lehet elérni, hogy a tanácsadói szolgáltatásai ne legyenek visszaélési. Rámutatott: jelenleg a multinacionális vállalatok a tanácsadók legnagyobb foglalkoztatói, ami mutatja, hogy erre a szakmára a piaci feltételek között nagy szükség van, mivel egy-egy

cég nem rendelkezik minden területen és minden időpontban a szükséges kapacitással és/vagy kompetenciával.

A VTMSZ szerint a megoldás kulcsa így az lenne, ha az államigazgatásban is egyfajta akkreditációs rendszer alapján lehetne megszervezni a külső tanácsadók megbízásait, ezenfelül a független szakértői tudás hasznosulásának mérésére is szükség lenne.

Lapunk kérdésére, miszerint néhány szerződés árai már a jó értelemszerűen, ráadásul az ár-érték arány sem átlátható, a VTMSZ elnöke elmondta: ugyan bizalmi üzletágról van szó, ennek ellenére a versenyt minden esetben érvényesítenie kellene.

– A verseny ellen hatna és visszaélésekre adna lehetőséget, ha szabott áron dolgoznának a tanácsadók – fűzte hozzá Torma Kálmán, megjegyezve: a közszféra megbízásai mögött viszont sok esetben nem áll üzleti értékelési rendszer.

## VEZETÉSI TANÁCSADÓK MAGYARORSZÁGI SZÖVETSÉGE

### A VEZETÉSI TANÁCSADÓK ETIKAI KÓDEXÉNEK FŐBB PONTJAI:

- A tanácsadó ügyfelének érdekeit mindenkor a maga érdekei elé helyezi: csak olyan ajánlásokat tesz, amelyek legjobb tudása és a helyzet tárgyilagos megfontolása szerint az ügyfél tartós érdekeit szolgálják.
- Csak olyan feladatra vállalkozik, amelynek szakzerű és magas szintű elvégzéséhez az alapvető felkészültsége megvan.
- Nem vállal közreműködést olyan esetben, amikor tárgyilagoságát bármilyen befolyásolhatja, vagy ilyen létszám alakulhat ki.
- A tanácsadói munka során tudomására jutott, az ügyfeleivel kapcsolatos információkat szigorú titoktartással kezeli, és megakadályozza, hogy ilyen információk az ügyfél engedélye nélkül harmadik fél tudomására jussanak.
- Nem fogadhat el az ügyfélől olyan pénzbeli vagy egyéb juttatást vagy kedvezményt, amelyet a szerződés nem tartalmaz.
- Nem csábítja el és nem alkalmazza ügyfelének dolgozóját, akikkel a feladat végrehajtása során került kapcsolatba a feladaton végzett munka ideje alatt és annak befejezése után egy éven belül, kivéve az ügyfél vezetőjének egyetemesével. Ugyanígy magatartást vár el ügyfelektől is.
- A tanácsadók egymással piaci versenyben állnak; ezekben egymást tisztelően tartják, és közben törekednek a szakma tekintélyének emelésére. Nem tesznek és nem mondanak olyat, ami más tanácsadókat – cégeket vagy személyeket – rossz fénybe helyez, tekintélyüket rontja.
- Ha egyazon ügyfélnél azonos feladatot két vagy több tanácsadó egyidejűleg végez, a feladatot a vállalt feladat elvégzésére, nem pedig egymás bírálatára összpontosítják. Határfelületi kérdésekben egyeztetett ajánlásokat tesznek, vagy eltérő véleményüket az ügyfél előtt felhívják.
- Egyrés munkáinak felülvizsgálatát, véleményezését csak egymás tudtával végzik.